

Pošumaví

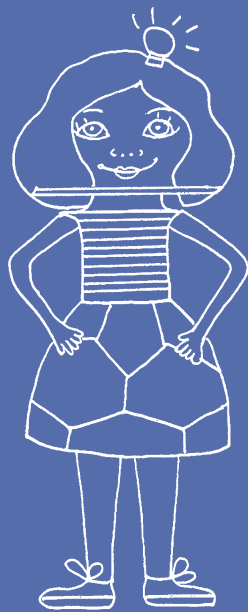
Turistická oblast

***Křížem krážem...
Křižíkovým krajem
v doprovodu lampy obloukovky***

www.toposumavi.cz

Dovolte mi, abych se představila. Jsem oblouková lampa. Už jsem tuze stará, a tak bydlím v Plánickém muzeu, jako na vejminku. Tedy to muzeum, to je vlastně rodnej domek pana Františka Křižíka. Toho dozajista znáte, byl to jeden z největších techniků a vynálezců v naší zemi. Náš rod obloukových lamp je ale mnohem starší než pan Křižík. Moje praprabába se narodila už v roce 1844 ve Francii u pana Foucaulta, ale byla taková neduživá, svítila málo a kolísavě, takový mžourátko to bylo. Dal-

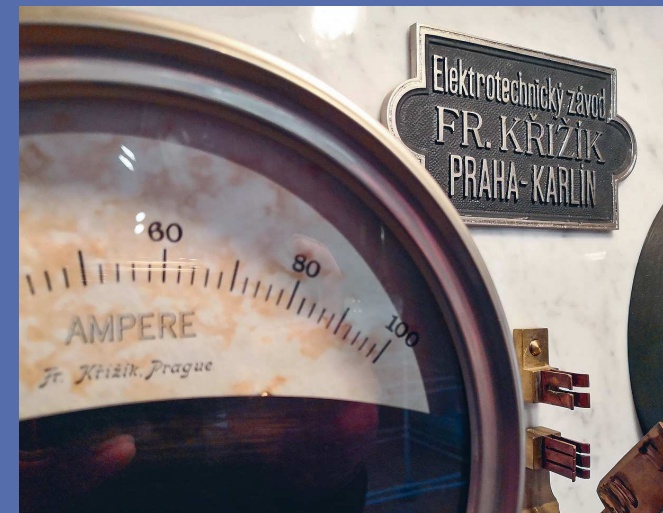
ší generace už byly díky mnoha technikům, který se mojí rodině věnovali, pořád lepší a lepší. Nu a jako dokonalá jsem se narodila já, právě v dílně pana Křižíka. Ten mě tak vylepšil, že svítím jako blázen a moje světlo je pěkně stálý. Však se můžeme potkat v Muzeu Františka Křižíka v Plánici a já vám zasvítím, že budete koukat. No ale koukat nemusíte v Plánici a v okolí jenom na mě. Je tu krásně a ke koukání je toho spousta. Tak když už se známe, představím vám svého tvůrce, pana Křižíka. Mezi námi, byl to náramný fešák. A narodil se právě tady v tomto malým roubeným domečku na okraji Plánice. Jeho tatka byl

švec a maminka posluhovačka na faře a na zámku. No, moc peněz neměli, ale měli se všichni moc rádi. Když se Franta narodil, byl rok 1847. Byl to kluk náramně zvědavý a nadaný, hlavně na techniku. A tak, když mu bylo dvanáct let, odešel z tý naší Plánice na studia do Prahy. Jak tak vídám v našem muzeu dvanáctiletý děti, tak nevím nevím, jestli by se jim to dneska líbilo. Ale František moc dobře věděl, co chce, a jeho maminka ho v tom všemožně podporovala. Představte si, že za ním několikrát do měsíce chodila pěšky do Prahy! To mu tak nosila něco na přilepšenou a prádlo taky, no trvalo jí to tři dny tam a tři dny zpátky. A chodila za ním pořád, i když jí bylo už notně přes šedesát. Pan Křižík se protloukal v mládí těžko. Maturovat nakonec ani nemohl, protože to se tehdy platilo, a na to

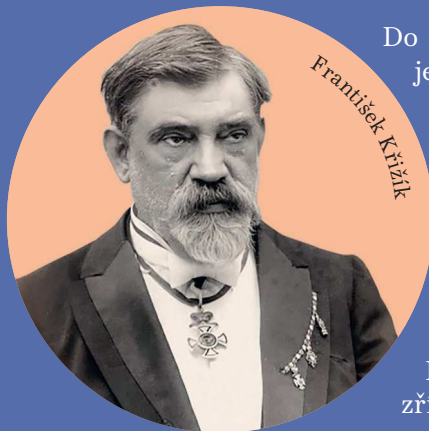

Muzeum Františka Křižíka v Plánici

on neměl. Ale přesto tak nadanýho mladíka vzali na vysokou techniku v Praze. Celej život to byl náramně skromnej a hodnej člověk, kterej byl ohleduplný i k dělníkům ve své továrně, když se pozděj z chudýho kluka stal panem továrníkem. Nejvíc ho ale bavilo vynálezání. Už při tej vysoké škole vymyslel nějaký báječný vylepšení signalizace na železnici. Já tomu houby rozumím, ale prej to báječný bylo. Nějakou dobu dělal ještě technickýho inženýra u dráhy, a pak se začal věnovat mě. To už měl dílnu v Plzni a představte si, že v roce 1881 se mnou vyhrál zlatou medaili na výstavě až v Paříži! To koukáte, co? No byla jsem slavná. Pak moje sestřičky instaloval všude možně a do našich měst a městeček tak přicházelo pořádný (a leckde vůbec první) pouliční osvětlení.

František Křižík s rodinou

František Křižík

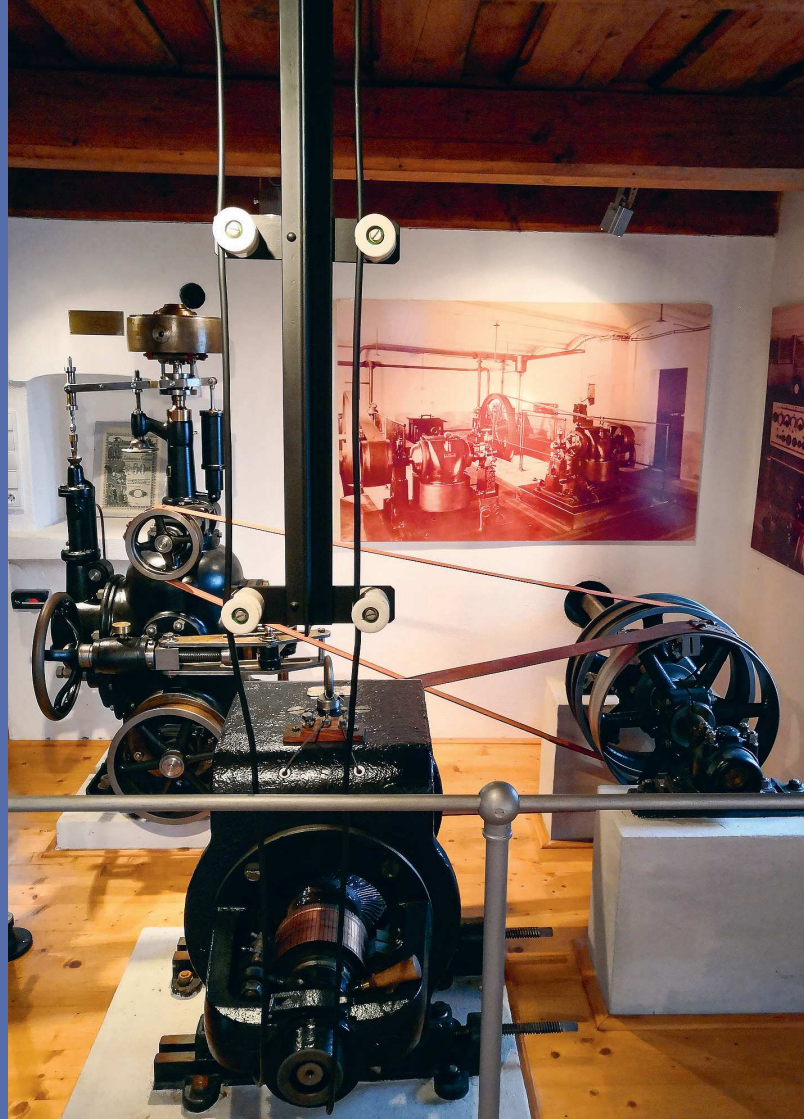
Do dneška jsme zbyly jen dvě Křižíkovy obloukovky. Já a moje sestřička z Plzně, ta bydlí v tom velikánském muzeu, co je kousek od Křižíkových sadů.

Ale zpátky k panu Křižíkovi. Brzy si zřídil továrnu i v Praze a zaměstnával stov-

ky lidí. Docela se mu dařilo,

i když, mezi námi, moc dobrým obchodníkem nebyl. Onehdá o něm prohlásil Jan Neruda, že „Měl dvě vady. Nebyl obchodníkem a byl příliš skromný. Jedním slovem byl Čech“. Ale technických úspěchů měl spoustu. Tak vám třeba pro Jubilejní výstavu v Praze v roce 1891 vyrobil světelnou fontánu. Já to tedy neviděla, ale prej to byla náramná podívaná. Slyšela jsem ale, že před výstavištěm v Praze je ta fontána dodneška! No a pak se věnoval dopravě, samozřejmě elektrický. Stavěl tramvaje, postavil první elektrifikované dráhy v Rakousku-Uhersku, vyvíjel elektrický lokomotivy. A taky stavěl vodní elektrárny, třeba v Čachrově na Šumavě, a spoustu dalších strojů a zařízení.

Bohužel vsadil na špatného koně, když pořád věřil, že budoucnost elektřiny spočívá ve stejnosměrném

proudu. Ten ale brzy vystřídal proud střídavý a stejnosměrný se nasměroval na vedlejší kolej. V roce 1917 už jeho podnik zacházel na úbytě a v dalším roce ho převzala banka. I když pan Křižík zůstal v čele těch představených pánů ve fabrice, už se mu tam nelíbilo, a tak se pořád častěji zavíral do světa svého soukromého elektrického laboratoře. Ještě řadu let pan Křižík vynalezal, získal celou řadu ocenění a taky to byl velicej vlastenec a vážený muž.

Umřel pak v neradostnej válečné době v jednačtyřicátým roce. Bylo mu tehdy 94 let. No já už jsem teď teda mnohem starší, ale u nás lamp se to počítá trochu jinak než u vás, u lidí. Říkali mi ale, že po panu Křižíkovi jste pojmenovali v naší zemi spoustu míst a prej dokonce i stanici podzemní dráhy v Praze! No je dobře, že si ho pořád vážíte.

Procházka po Křižíkově Plánici

Já jsem v Plánici doma, tak vás ráda provedu. Začít můžeme u tutý naší chaloupky, kde mi zřídili muzeum. No dobře dobře, zřídili ho panu Křižíkovi, ale já jsem tam nejkrásnější. Máme otevřeno hlavně v létě, ale koukněte se na těch internetech, tam to prej snadno najdete, kdy tu jsme. Tedy já jsem tady furt, ale potřebuju taky někdy odpočívat.

Ta naše chaloupka je maličká, Křižíkovi moc peněz neměli. Na tej starej fotce vidíte, jak chaloupka vypadala asi před sto lety. Má ještě doškovou střechu, dnes ji kryje štípanej šindel. Páně Křižíkova rodná chaloupka byla celičká opravená a její bílá fasáda jí náramně sluší.

Rodný dům Františka Křižíka v Plánici

♥ Tipy na zážitek

Zahrada U malíře v Myslovicích

Zážitková prohlídka certifikované ukázkové přírodní zahrady. Zahradu můžete navštívit po předchozí domluvě.

www.zahradaumalire.cz
tel.: 604 859 186

Jezdecká stáj Legacy Buršice

Chov legendárních koní Kinských, možnost romantických vyjížděk. Vhodné i pro děti.

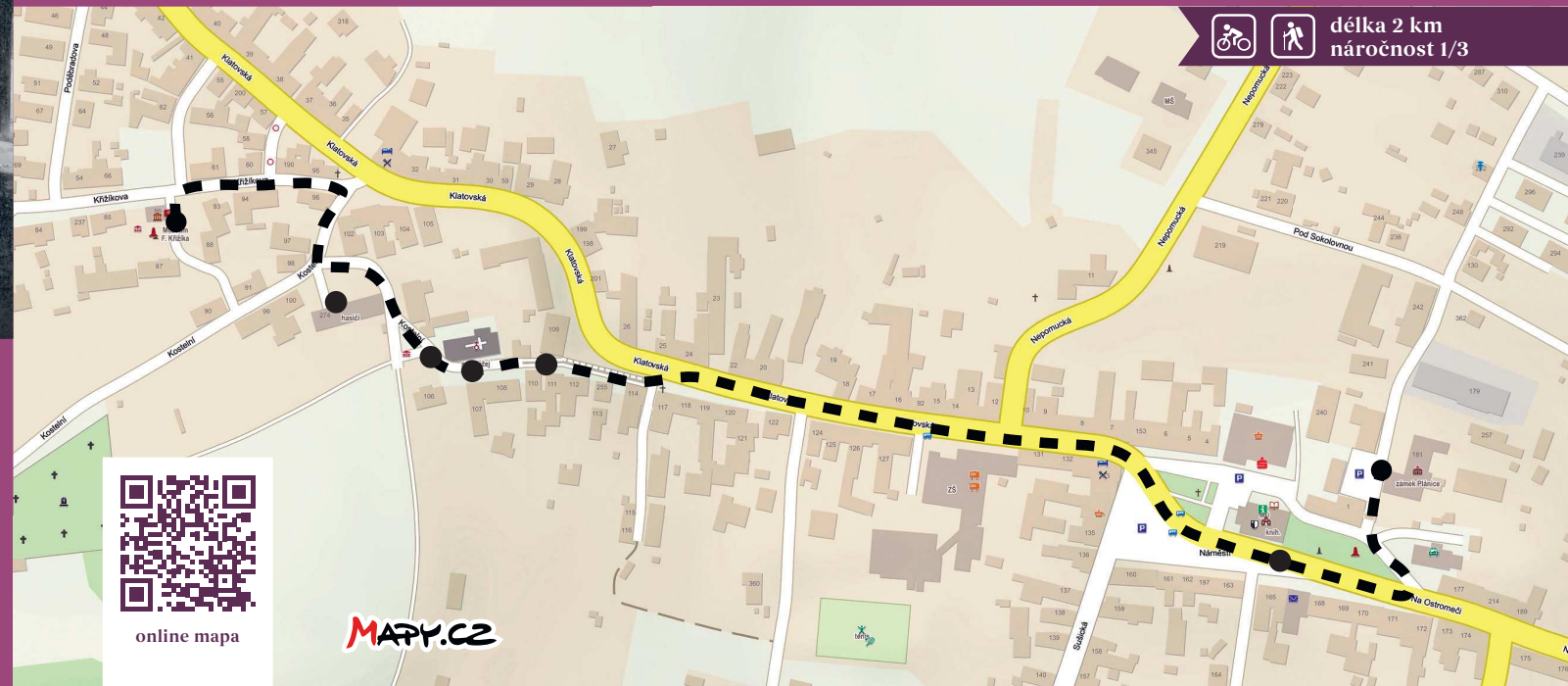
www.js-legacy.wbs.cz
tel.: 731 478 164

Občerstvení na trase

Hotel – restaurant Pavlíček

Ubytování, stravování a posezení na terase v samém centru Plánice.

376 394 152
606 637 736 / 720 576 457
www.gastropa.cz

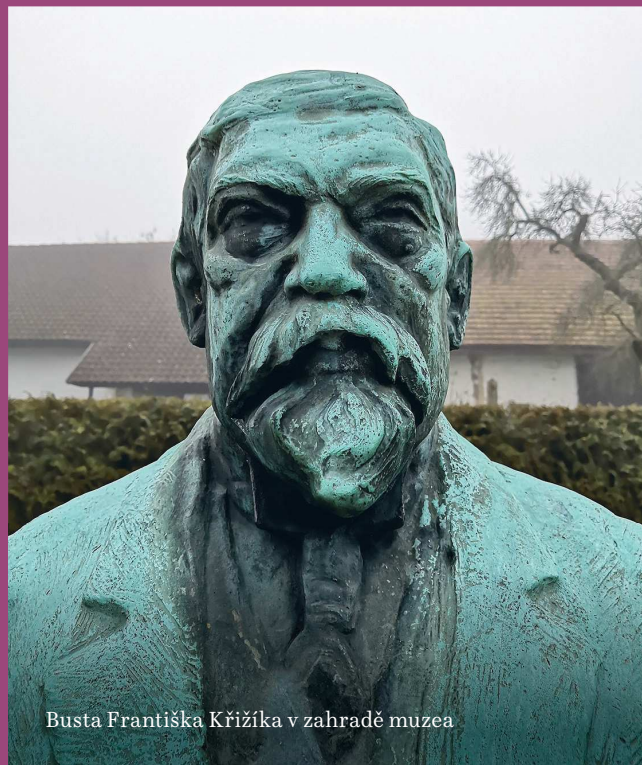
A kam se vypravíme teď? Směrem do města. Když už se nabažíte našeho muzea a pohledu na mě, vyšlápněte si k městu a na první zatáčke doprava do Kostelní ulice. A hnedka už dojdete k hasičům, kde mají síň slávy, věnovanou panu Křižíkovi. Když tam někoho uvidíte, určitě vás do ní pustí.“

Kousek odtud, po žlutý značce, je kostel svatýho Blaže-

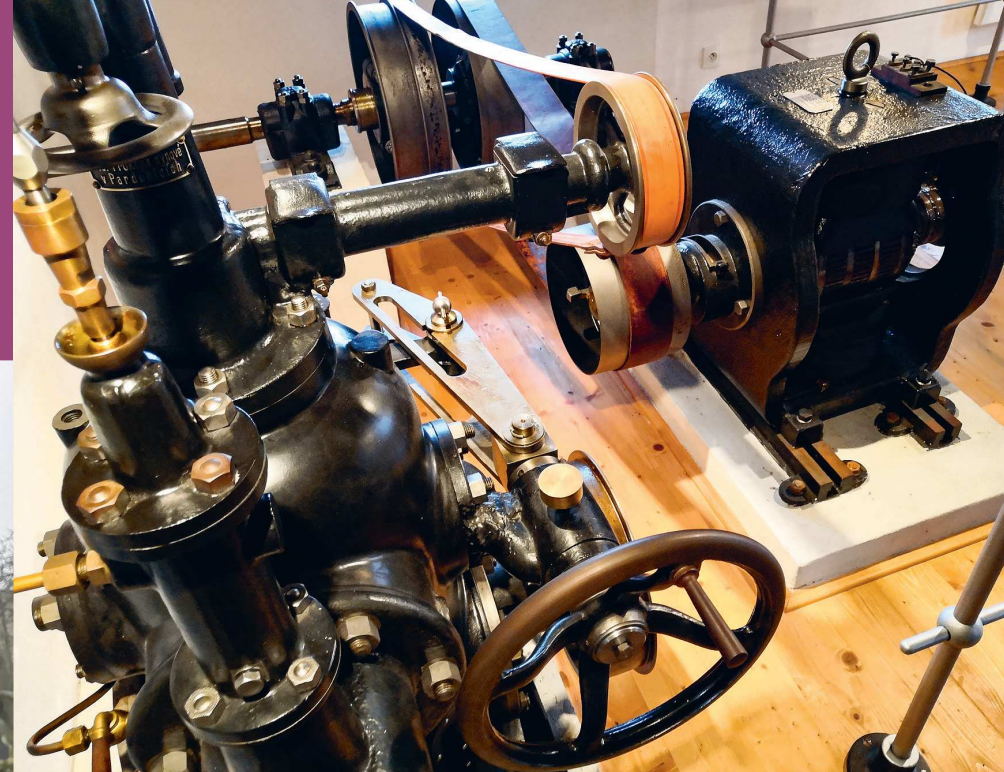
je, říkali, že je barokní, ale já se v tom houby vyznam. Tam chodil malej František na bohoslužby. No a hnedka naproti je stará škola. Takovej ten patrovej oranžovej dům je to. Tam malej František chodil taky, než šel do školy do Klatov a pozdějš až do tý Prahy. Jooo, to nebyla škola jako dneska, tam se ještě vychovávalo rákoskou a klečením na hrachu. Tedy já do školy nechodila,

Kostel sv. Blažeje

Busta Františka Křižíka v zahradě muzea

ale říkali to. Pod kostelem je pak fara, takovej ten roztomilej domeček s ozdobnou fasádou. Tam Františkovo maminka svýho času pracovala jako posluhovačka. Tak a pádíme po žlutěj na náměstí. Za tou naší velikánskou radnicí tu máme park Františka Křižíka a v něm je busta. A víte vlastně, co je to busta? No a hádejte, čím busta to je! Nepovím, jděte se tam podívat.

V parku stojí taky sloup Nejsvětější Trojice a u něj je takovej průjezd. Za ním uvidíte popravu, tedy po pravu zámek, kde snad taky Františkovo maminka sloužila. Dneska v tom zámku bydlí Pláničáci. Tak to bysme měli tak v kostce Křižíkovo Plánici. Můžete se nabažít na náměstí a hurá na další výlety!

Z Plánice do Prahy

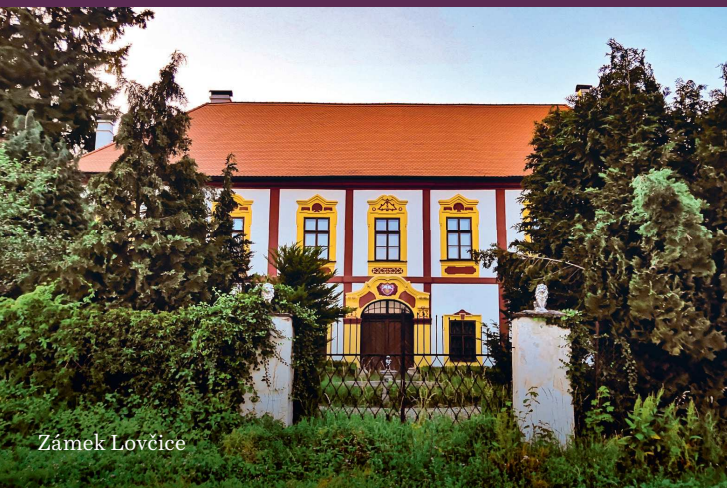
No tak až do Prahy nemusíte, stačí do Kvasetic, do Lovčic a na Velký Kámen. Tutou cestou chodil František Křižík a jeho maminka do Prahy. Dneska je značená červenou turistickou značkou a jmenuje se Křižíkova cesta a je vedená z Plánice až do Nepomuka! To je tam, jak byl ten svatej Jan, co ho znají po celým světě! A nezapomeňte se cestou kochat! Plánicko má krásnou krajinu a ty výhledy za to stojí!

Oni tehdy museli jít do Prahy pěšky, neměli moc na vybranou. To víte, automobily ještě nebyly a i kdyby byly, tak u Křižíků doma by automobily určitě nebyly. Tak se muselo povozem anebo pěšky. No a když jste ani na povoz neměli... Ale vy určitě povoz máte, tak máte na vybranou, jestli pojedete automobilem, na bicyklu

nebo půjdete pěšky jako František.

Vyrazíte si to z náměstí kolem zámku a furt po červený, až dojdete do Kvasetic. To je taková roztomilá vesnička. Tady projdete kruhovou návší a pak nechte červenou značku červenou značkou a dejte se ve vsi první odbočkou doleva. Po nějakých 350 metrech dojdete k romantické zřícenině barokní sýpky. Ona už teda moc barokně nevypadá, ale je prej z té doby. Z Kvasetic dál po červené se dohrkáte do Lovčic, což je úplně maličká víska, ale je tam velikánský zámek. Ten si můžete vočíhnout zvenku a pak už na vás čeká Velký kámen. Je to prej dokonce přírodní památka! No já jsem taky památka, tak to jsme vlastně s Velkým kamenem kolegové. Takže k panu kolegovi Velkému kameni se dostanete stále po červené značce, teda Křižíkovo cestě. No bude to trochu fuška do kopce, ale to zvládnete. Na vrcholu jsou skalní útvary z buželínu, teda z bulizníku. Nebo jak to vlastně je? Jo a taky tam prej v dávných pravěku měli lidi chamské kultury sídliště. No né jako panelákový sídliště, prostě vesnici, pravěkou.

No a teď si hoďte korunou. Můžete se vrátit zpátky do Plánice, nebo už dorazit tu červenou Křižíkovu cestu až do Nepomuka.

Zámek Lovčice

Maxberk

Přírodní památka Velký kámen

Občerstvení na trase

Hotel – restaurant Pavlíček

Ubytování, stravování a posezení na terase v samém centru Plánice.
www.gastropa.cz

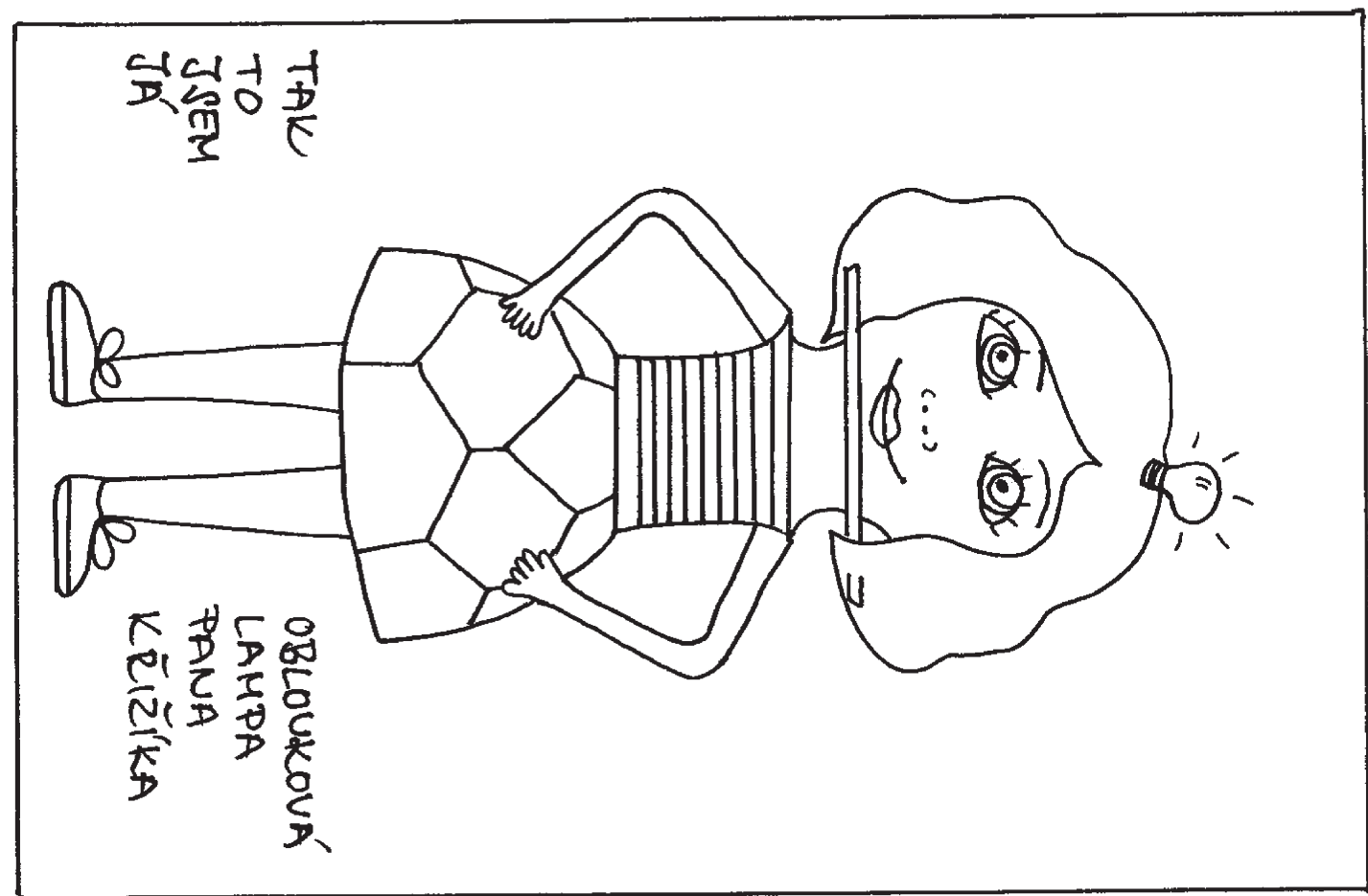
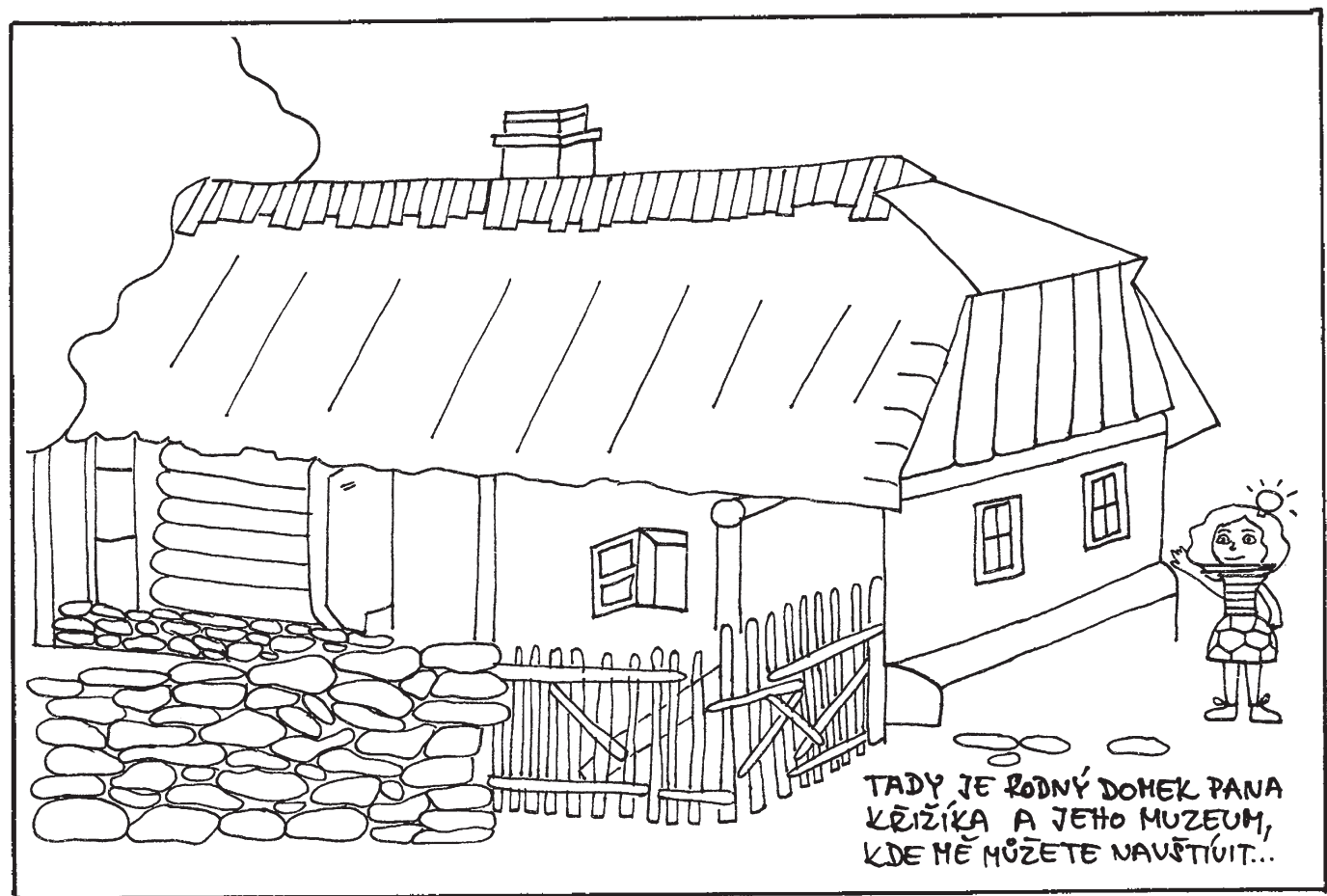
délka 7 km tam a 7 zpět
náročnost 2/3

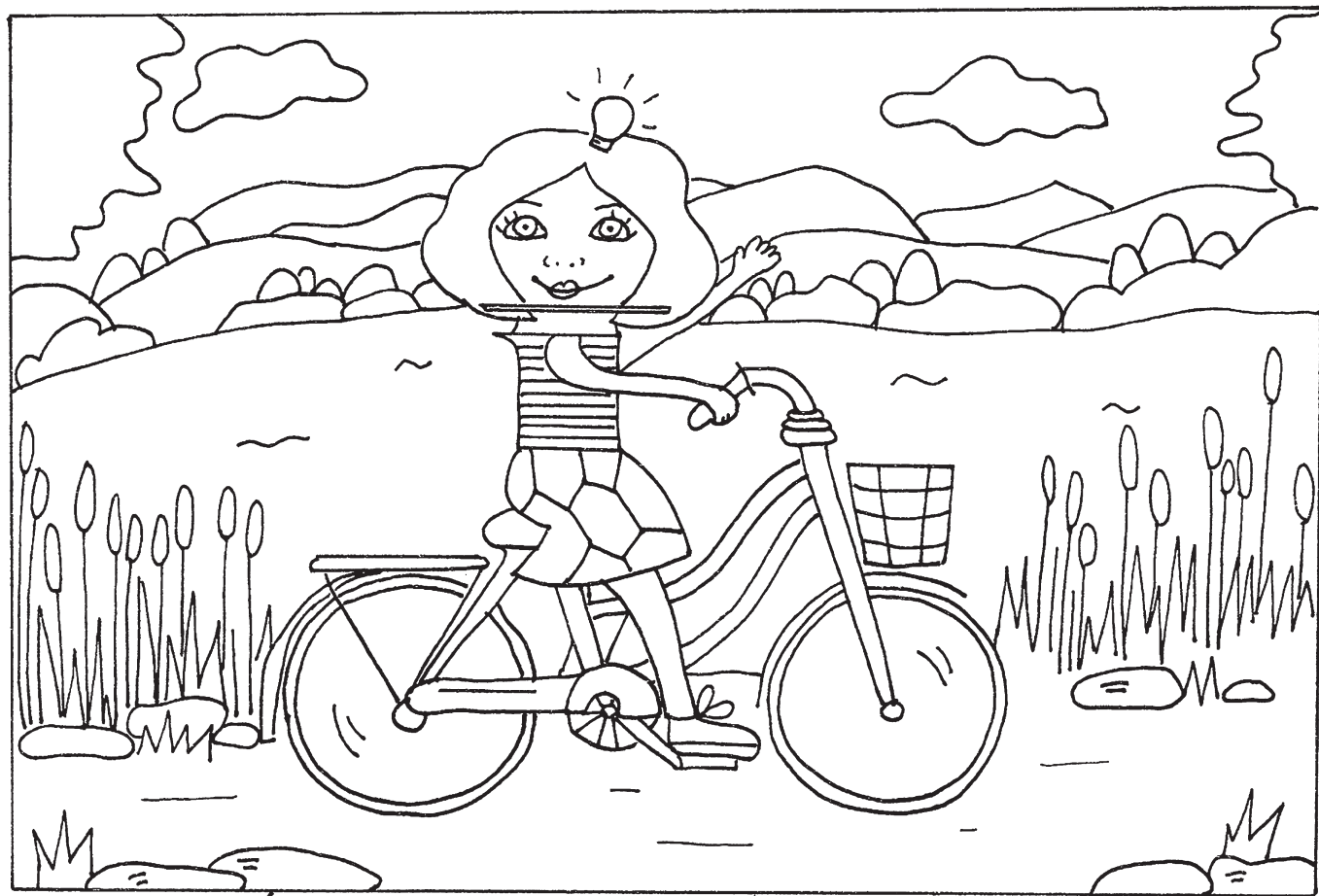

MAPY.CZ

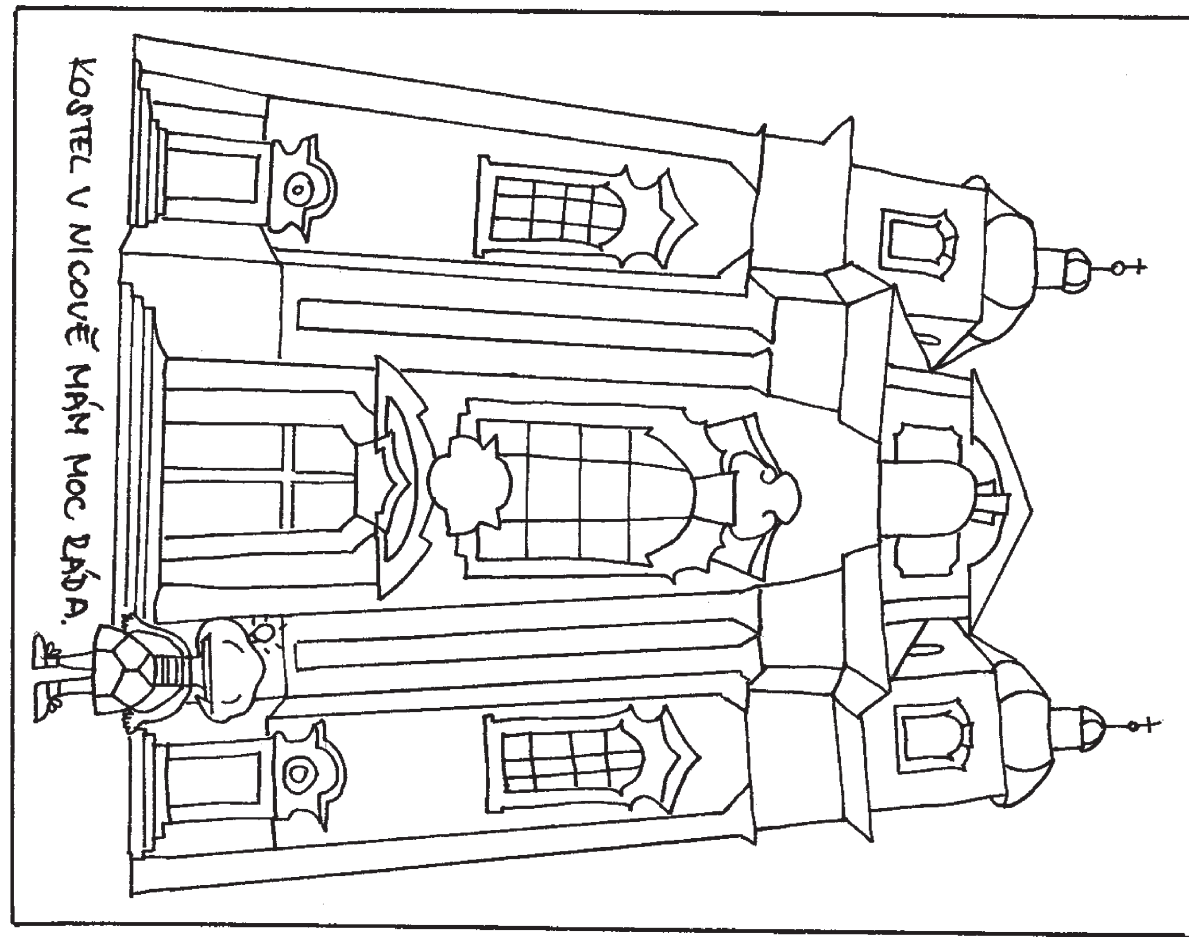

online mapa

U HNAČOVSKÉHO RYBNÍKA JE KRÁSNE.

KOSTEL V NICOVĚ MÁM MOC RÁDA.

Trasa kulatá, čili Z Plánice do Plánice

Tak vyrazíme zase z toho našeho náměstí a pomaširujeme si to pěkně zpřímá do Nicova. Co, vy jste ještě neslyšeli o Nicovu? Tak to musíme napravit. Nicov se nejmenuje od toho, že tam nic není. Ono tam totiž něco je a je to pořádně velký. Je tam tuze slavnej nicovskej kostel. Je to kostel Narození Panny Marie. Tu jsem neznala, ale vim, že je moc slavná. Kostel stavěl ten Kilián, no znáte ho, ne? Kilián Ignác a takový krokolomný příjmení měl, nemůžu si teď vzpomenout. Jó, nějaký Dýnnhófr. Jak se to píše nevím, psát neumím. To byl prej tuze velevýznamnej barokní ten... architekt.

Ještě než dojdete ke kostelu, bude po pravu kaplička se studánkou, prý je ta voda léčivá, ale já vodu nepiju, tak nevím.

A už jste u toho nicovskýho kostela. Krásnej je, že jo? Opravenej, velkolepej a ty velikánský stromy před nim! Však jsme tady v kraji na něj patřičně hrdý!

Jestli už jste se dostatečně pokochali, tak pudeme dál do Zborov. Tam vám je tuze starej kostelík! Asi uprostřed vesnice, trochu jakoby nad ní, je svatý Jan Křtitel.

Tedy ne že by tam seděl, ale má tam kostel.

A ten kostel je původně románskou rotundou.

Zaslechla jsem tuhle, že je z poloviny třináctýho století! To je už nějaek ten pátek. Tak takovou památku tam mají, ale moc se o ní nestarají.

Když se dáte zpátky k Nicovu a před ním po žlutej doleva, dojdete přes pěkněj les do Plichtic. Tamvocať po zelenej přes pole a louky do Zavlekova. V Zavlekově mají zříceninu hradu přímo ve vsi. Dojde se tam právě po tej zelenej značce.

Pak je třeba vrátit se kousek zpátky do Plichtic a na první křižikovatce uhnout doleva, u takovýho kamennýho kříže. Pak si to maširujete do osady Skoky, na jejím konci na křižikovatce polních cest to vezmete doprava. No a to už obcházíte ten náš slavnej Hnačovskej rybník, až se došouráte do Hnačova. Jak přijдете k obci, na stopce se votočíte doprava a pak ještě kousek, až přijдете na zelenou a k rozcestníku. No a pak vocať už to dotáhnete po zelenej do Plánice, jsou tu moc pěkný výhledy.

Kostel Narození Panny Marie, Nicov

Občerstvení na trase
Autokemp Hnačov
Restaurace U Jíši, Zavlekov
konzum Zborovy

online mapa

Hnačov

Plánice

Z Plánice do Klatov

Kolem našeho muzea vede žlutá turistická trasa, taky se jí říká Křížikova. Vede jednak do Nepomuka, ale na druhou stranu taky někam vede, totiž do Klatov. Tam malej František hojně chodil, hlavně do školy a jeho maminka tam chodila skoro každé den pro čerstvý pečivo. No je to hlavně cesta z kopce, protože to naše Plánicko je nad Klatovama dost vysoko. Je to tutady náramně pěkná cesta.

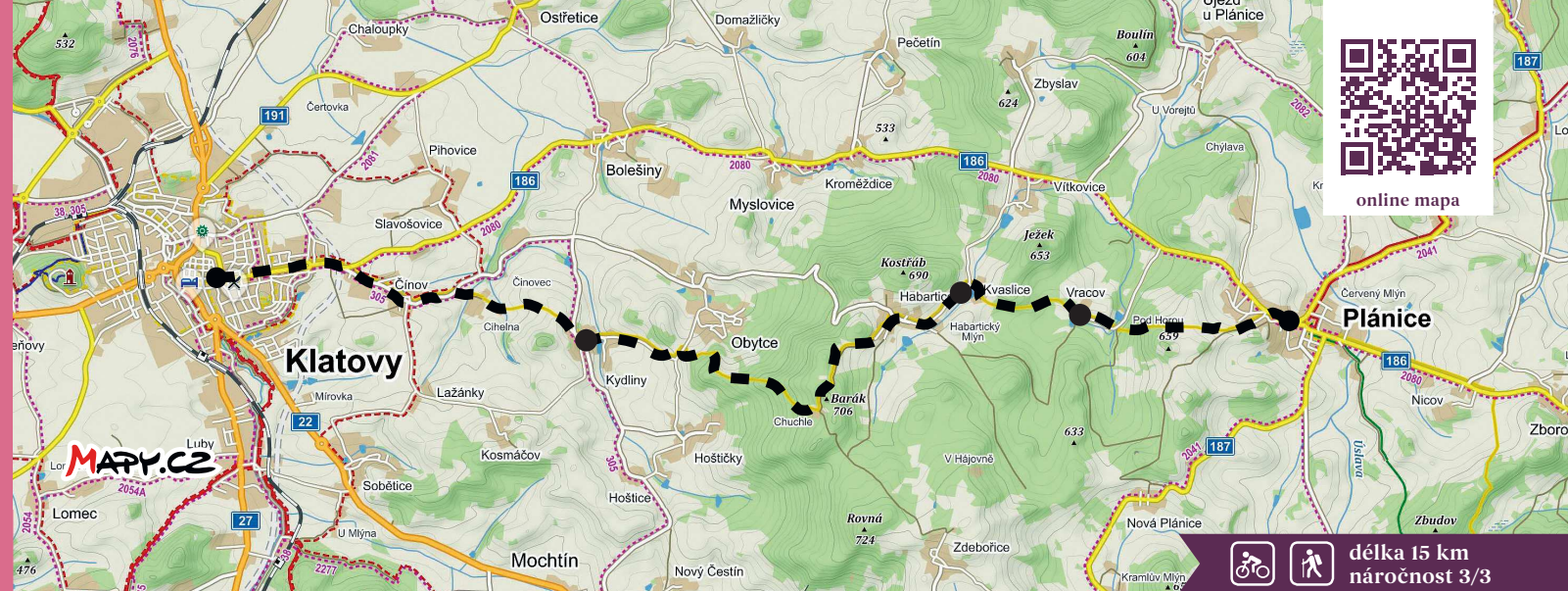
Tak si to tedy vyšlápenete směrem na Klatovy. Minete hřbitov a po nějakých dvou a půl kilometrech dojdete k parádní samotě bývalého vracovského mlýna. Dodneska je tam rybník, kterej mu to kolo kolo mlýnský poháněl svojí vodou. Je to ke mlejnu z kopečka, tak to ani nebude bolet.

A uháníte si to dál, do Kvaslic a do Habartic. Ty Habartice, to je vám taková pošumavská vesnička na Plánickým hřebeni, už je to tam takový dost horský, taky sněhu tam mívají o dost víc než dole Klatováci. Nezapomeňte se zastavit u toho jejich kostela, myslím, že je svatýho Petra a Pavla.

Z Habartic vyběhnete pod nejvyšší kopec Plánického hřebene, pod Barák. No nějaký barák tam je, ale ten kopec se jmenuje Barák. A pak už se můžete skutálet dolů do té klatovské nížiny. Taky v Kydlinech se nezapomeňte zastavit u kostelíka svatýho Václava, to je ten český patron, a je náramně starý. Teda starý jsou oba, kostelík i Václav.

Přes křížovou cestu dojdete do Čínova a to už je pomálu předměstí Klatov, tam už je to jenom kousek. Tak doufám, že vás nebolí nožičky. Vzpomeňte si, že Františkova maminka tuhle trasu chodila skoro každé den, a to nejen dolů do Klatov, ale hlavně taky zpátky do toho krpálu do Plánice.

Já to tu mam taky vobšlápnutý, no jinak bych vám o těch pěkných cestách nemohla vyprávět, že jo. To takhle zavřeme muzeum, já se seberu, vezmu baťoh a chodím a chodím. Ono si to chce občas provětrat hlavu, to si neumíte představit, jaký to je, když na vás v muzeu pořád někdo civí a vy musíte svítit furt jak blázen, aby to nevypadalo, že jste nějaká stará lampa do šrotu, což já teda rozhodne nejsem!

Zámek Obytce

 Občerstvení na trase

Hotel – restaurant Pavlíček

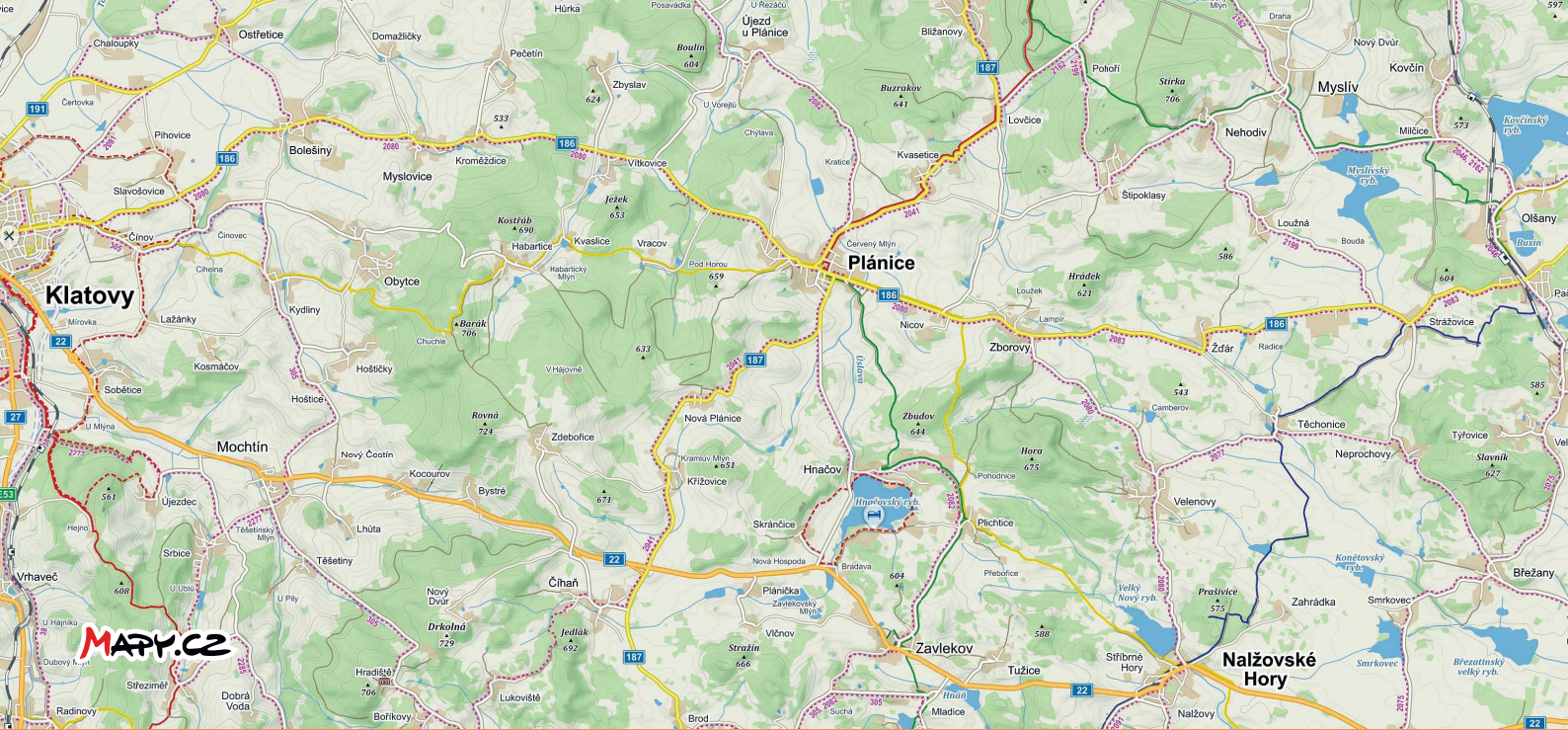
Ubytování, stravování a posezení na terase
v samém centru Plánice.

www.gastropa.cz

**Na viděnou
na Plánicku!**

www.toposumavi.cz

Autor textu: Jindřich Haišman
 Autorka kreseb: Marie Spasová
 Foto: archiv Turistické oblasti Pošumaví, z. s.
 Mapové podklady: © Seznam.cz, a. s.
 Grafické zpracování: Kolář & Kutálek – grafické studio
 Tisk: Dragon Press s. r. o., Klatovy
 vydala: Turistická oblast Pošumaví, z. s.
www.toposumavi.cz

Tento propagační materiál vznikl
 za finanční podpory Plzeňského kraje
www.turisturaj.cz

Pošumaví
 Turistická oblast

Turistická oblast Pošumaví, z. s.
 Plánice 133
 340 34 Plánice
 Tel.: +420 774 411 095
 +420 608 405 292
www.toposumavi.cz